

แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี
The Guideline for Supporting Academic Administration in the Digital Era
of the School Administrators under the Secondary Educational Service
Area Office Nonthaburi

พัฒนพงษ์ คงที่¹ และ ลัดดาวลย์ เพชรโรจน์²

มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์^{1,2}

Patpong Kongtee¹ and Laddawan Petchroj²

Rajapruk university^{1,2}

Corresponding Author, Email: patpong1808@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูในสังกัดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา 3) ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูจำนวน 320 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดโรงเรียน เครื่องมือการวิจัยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามโดยมีความความตรงเชิงเนื้อหา มีค่าสอดคล้องรายข้อ เท่ากับ .67-1.00 และมีความเที่ยงวัดด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา .98 และแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, One-way ANOVA, LSD และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1) การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการกำกับ ดูแล ติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุดคือด้านการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและระบบดูแลช่วยเหลือ และระดับมาก คือด้านการพัฒนาระบบการ

* ได้รับบทความ: 27 กรกฎาคม 2568; แก้ไขบทความ: 1 มีนาคม 2569; ตอรับตีพิมพ์: 26 มีนาคม 2569

จัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการประสาน ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการผลิตสื่อและนวัตกรรมที่หลากหลาย และด้านการพัฒนาหลักสูตรยุคดิจิทัล ตามลำดับ

2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูในสังกัดต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพการทำงานและขนาดโรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทยุคดิจิทัลมากขึ้น ใช้ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชนในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและชุมชนได้อย่างแท้จริง

คำสำคัญ: แนวทางการส่งเสริม; การบริหารงานวิชาการ; ยุคดิจิทัล

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the academic administration in the digital era of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office, Nonthaburi, 2) to compare the academic administration in the digital era of school administrators, classified by gender, education level, work experience and school size. 3) to propose guidelines for supporting academic administration in the digital era. The study samples consisted of 320 participants, selected by stratified random sampling based on school size. The research instrument questionnaires with IOC value of .67-1.00 and a Cronbach's alpha coefficient of .98. The Data analysis using frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA, LSD, and Interview Form by content analysis.

The research results were as follows:

1) the academic administration in the digital era of school administrators area, at a high level overall. The highest average scores supervision monitoring and evaluation of educational quality followed by the development of student development activities and student support systems, followed by high level the areas of instructional process development, collaboration and stakeholder engagement in education, production of diverse media and innovations, and digital-era curriculum development, respectively.

2) the comparison of the teachers' opinions found that work experience and schools of different sizes had statistically significant differences at the .05 level.

3) the guidelines for supporting academic administration in the digital era school administrators should promote the development of school curricula that align more closely with the context of the digital age, they should utilize educational and community data to systematically, and continuously design local curricula that genuinely respond to the needs of students and the community.

Keywords: The Guideline for Support; Academic Administration; Digital Era

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจหลักที่สำคัญ คือ การจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ที่กำหนดให้ คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) แต่ผ่านมาประเทศไทยประสบปัญหาที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน ในด้านคุณภาพวิชาการ คือ ผลการพัฒนายังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-Net) มีคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50 และในบางรายวิชามีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ, 2560 : 33-34) นอกจากนี้ผู้สำเร็จการศึกษายังมีทักษะด้านภาษาของแรงงาน และด้านเทคโนโลยีที่ไม่ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ จึงจำเป็นต้องพัฒนาผู้เรียนที่ทักษะและคุณลักษณะให้พร้อมกับการตอบสนองต่อความต้องการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ, 2560 : 36-38)

จากการรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขตหนบรี ได้มีความตระหนักถึงเป้าหมายในการปฏิบัติงาน ปีงบประมาณ พ.ศ.2567 ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ตลอดจนแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัดนนทบุรี ตามวิสัยทัศน์ “The Space Of Precious Quality” โดยมีกลยุทธ์ 4 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยทุรูปแบบ กลยุทธ์ที่ 2 เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับประชากรวัยเรียนทุกคน กลยุทธ์ที่ 3 ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพนักเรียนซึ่งการบริหาร

วิชาการที่ดีก็จะส่งผลให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวรี, 2567) ในมิติของการศึกษาในยุคดิจิทัลกำลังเปลี่ยนโฉมจากอิทธิพลเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ระบบบริหารจัดการศึกษาจึงต้องเน้นการบูรณาการเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม สถานศึกษาจำเป็นต้องเตรียมพร้อมทุกด้านเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2562)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวรี เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ใช้เป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการให้ก้าวหน้ายุคดิจิทัลและมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวรี จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวรี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวรี ปี 2567 จำนวน 1,831 คน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวรี, 2567)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวรี กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ Krejcie and Morgan (1970) โดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา และใช้วิธีแบบสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320 คน กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

2.1.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert)

2.1.2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดแบบสอบถามปลายเปิด

2.2 การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1. ศึกษาหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น

2.2.2 นำข้อมูลที่ได้สร้างเครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม

2.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบค่าความตรง (Content Validity) ค่าความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) มีค่าความตรงตามเนื้อหาอยู่ระหว่าง .67-1.00 ทุกข้อ

2.2.4 นำแบบสอบถามไปใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability Index) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้ออกหนังสือไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

3.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือด้วยตนเองไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320 ฉบับ โดยผ่าน Google Forms ได้รับกลับคืนร้อยละ 100 โดยใช้ระยะเวลา 15 วัน

3.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.4 ผู้วิจัยทำหนังสือขอสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และเข้าสัมภาษณ์ตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และคำนวณค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.2 การทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติทดสอบทีแบบเป็นอิสระต่อกัน (Independent t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และการทดสอบรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

4.3 การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย ไว้ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ในภาพรวม

ด้านที่	การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	การแปล ความหมาย	อันดับ
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตรยุคดิจิทัล	4.36	.54	มาก	6
2	ด้านการพัฒนาระบบการจัดกระบวนการเรียนรู้	4.45	.52	มาก	3
3	ด้านการผลิตสื่อและนวัตกรรมที่หลากหลาย	4.39	.56	มาก	5
4	ด้านการกำกับ ดูแล ติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.50	.51	มากที่สุด	1
5	ด้านการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและระบบดูแลช่วยเหลือ	4.50	.52	มากที่สุด	2
6	ด้านการประสาน ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	4.44	.55	มาก	4
โดยรวม		4.44	.49	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.44$, S.D. = .49) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำกับ ดูแล ติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.50$, S.D. = .51) รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและระบบดูแลช่วยเหลือ และระดับมาก คือ ด้านการพัฒนาระบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการประสาน ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการผลิตสื่อและนวัตกรรมที่หลากหลาย และด้านการพัฒนาหลักสูตรยุคดิจิทัล ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่นบุรี จำแนกตามเพศ

ด้านที่	การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา	เพศ				t	p-value
		ชาย		หญิง			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตรยุคดิจิทัล	4.35	.55	4.36	.53	-.14	.89
2	ด้านการพัฒนาระบบการจัดกระบวนการเรียนรู้	4.42	.58	4.47	.49	-.65	.52
3	ด้านการผลิตสื่อและนวัตกรรมที่หลากหลาย	4.36	.60	4.40	.55	-.54	.59
4	ด้านการกำกับ ดูแล ติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.47	.52	4.52	.52	-.75	.45
5	ด้านการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและระบบดูแลช่วยเหลือ	4.44	.57	4.53	.51		.15
6	ด้านการประสาน ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	4.43	.55	4.44	.55	-.02	.98
รวม		4.41	.53	4.45	.48	-.64	.52

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่นบุรี จำแนกตามเพศ พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่นบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา

ด้านที่	การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการศึกษา				t	p-value
		ปริญญาตรี		สูงกว่า ปริญญาตรี			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตรยุคดิจิทัล	4.34	.55	4.40	.50	-1.00	.32
2	ด้านการพัฒนาระบบการจัดกระบวนการเรียนรู้	4.44	.53	4.47	.49	-.59	.55
3	ด้านการผลิตสื่อและนวัตกรรมที่หลากหลาย	4.36	.59	4.46	.51	-1.54	.12
4	ด้านการกำกับ ดูแล ติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.49	.52	4.53	.52	-.59	.56
5	ด้านการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและระบบดูแลช่วยเหลือ	4.49	.54	4.54	.50	-.75	.46
6	ด้านการประสาน ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	4.43	.56	4.46	.52	-.46	.65
รวม		4.41	.53	4.45	.48	-.89	.37

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ด้านที่	การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตรยุคดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	1.18	3	.39	1.36	.25
		ภายในกลุ่ม	91.08	316	.29		
		รวม	92.26	319			
2	ด้านการพัฒนาระบบการจัดกระบวนการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	.73	3	.24	.91	.44
		ภายในกลุ่ม	84.44	316	.27		
		รวม	85.17	319			
3	ด้านการผลิตสื่อและนวัตกรรมที่หลากหลาย	ระหว่างกลุ่ม	.91	3	.30	.96	.41
		ภายในกลุ่ม	100.37	316	.32		
		รวม	101.28	319			
4	ด้านการกำกับ ดูแล ติดตาม และตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2.53	3	.84	3.20*	.02
		ภายในกลุ่ม	83.30	316	.26		
		รวม	85.83	319			
5	ด้านการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและ ระบบดูแลช่วยเหลือ	ระหว่างกลุ่ม	1.73	3	.58	2.12	.10
		ภายในกลุ่ม	85.79	316	.27		
		รวม	87.52	319			
6	ด้านการประสาน ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.89	3	.63	2.13	.10
		ภายในกลุ่ม	93.73	316	.30		
		รวม	95.62	319			
รวม		ระหว่างกลุ่ม	1.33	3	.44	1.82	.14
		ภายในกลุ่ม	76.58	316	.24		
		รวม	77.91	319			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่นบุรี จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการกำกับ ดูแล ติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่นบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ด้านที่	การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตรยุคดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	2.22	2	1.11	3.91*	.02
		ภายในกลุ่ม	90.04	317	.28		
		รวม	92.26	319			
2	ด้านการพัฒนาระบบการจัดกระบวนการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2.40	2	1.20		.01
		ภายในกลุ่ม	82.77	317	.26		
		รวม	85.17	319			
3	ด้านการผลิตสื่อและนวัตกรรมที่หลากหลาย	ระหว่างกลุ่ม	2.97	2	1.49		.01
		ภายในกลุ่ม	98.31	317	.31		
		รวม	101.28	319			
4	ด้านการกำกับ ดูแล ติดตาม และตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2.99	2	1.49		.00
		ภายในกลุ่ม	82.85	317	.26		
		รวม	85.83	319			
5	ด้านการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและ ระบบดูแลช่วยเหลือ	ระหว่างกลุ่ม	3.44	2	1.72		.00
		ภายในกลุ่ม	84.08	317	.27		
		รวม	87.52	319			
6	ด้านการประสาน ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	4.57	2	2.28		.00
		ภายในกลุ่ม	91.05	317	0.29		
		รวม	95.62	319			
รวม		ระหว่างกลุ่ม	2.99	2	1.50		.00
		ภายในกลุ่ม	74.92	317	.24		
		รวม	77.91	319			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตมัธยมศึกษาขนาดกลาง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้น ด้านการพัฒนาหลักสูตรยุคดิจิทัลที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดกลาง จำนวน 5 คน สรุปได้ว่า

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรยุคดิจิทัล พบว่า ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยปรับทั้งเนื้อหาและวิธีการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ ควรมีการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น ระบบจัดการการเรียนรู้ (LMS) ปัญญาประดิษฐ์ (AI) และเครื่องมือออนไลน์ต่าง ๆ เข้ามาใช้ นอกจากนี้ หลักสูตรควรมีความยืดหยุ่น รองรับการเรียนรู้ได้หลากหลายรูปแบบ ทั้งออนไลน์ ออฟไลน์ และแบบผสมผสาน

2.2 ด้านการพัฒนาระบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ พบว่า ครูควรได้รับการส่งเสริมให้จัดการเรียนรู้แบบ Active Learning และ Project-Based Learning เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น การจัดการเรียนรู้เหล่านี้ควรรวมเอาเทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัยมาใช้ เพื่อช่วยพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียน เช่น การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2.3 ด้านการผลิตสื่อและนวัตกรรมที่หลากหลาย พบว่า ควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาผลิตสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทันสมัย และตอบโจทย์ผู้เรียน โดยเน้นการพัฒนาศักยภาพครูอย่างต่อเนื่องผ่านการอบรมทักษะที่จำเป็น เช่น การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การออกแบบสื่อ และการใช้เครื่องมือสมัยใหม่ อาทิ AI ในการจัดการเรียนรู้

2.4 ด้านการกำกับ ดูแล ติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาพบว่า ควรส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ผลิตสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทันสมัย และตอบโจทย์ผู้เรียน โดยเน้นการพัฒนาศักยภาพครูอย่างต่อเนื่องผ่านการอบรมทักษะที่จำเป็น เช่น การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล, การออกแบบสื่อ, และ AI ในการจัดการเรียนรู้

2.5 ด้านการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและระบบดูแลช่วยเหลือ พบว่า ควรเน้นการบูรณาการเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ โดยปรับรูปแบบกิจกรรมให้ทันสมัย เช่น การส่งเสริม Soft Skills ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ยอดนิยม อาทิ Canva, Padlet, Kahoot และ Google Classroom นอกจากนี้ ควรจัดกิจกรรมในรูปแบบ Hybrid หรือ Online เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงและการแสดงออกของนักเรียน

2.6 ด้านการประสาน ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พบว่า ควรเน้นการประสานงานและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เริ่มจากการสร้างความเข้าใจร่วมกันผ่านเวทีประชุมและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ทั้งแบบออนไลน์และออนไลน์ โดยใช้ช่องทางสื่อสารที่เข้าถึงง่าย เช่น LINE OA, Facebook Page และ เว็บไซต์โรงเรียน เพื่อการสื่อสารที่โปร่งใส

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น พบว่า ปรากฏอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีบทบาทเชิงนโยบายอย่างชัดเจน โดยมีการวางแผนหรือกรอบการดำเนินงานที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ปิยพัทธ์ ศิริรักษ์ (2563) ได้ทำวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน รองลงมา คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการสอน และ ด้านการเสริมสร้างความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง

2. ผลเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์การทำงาน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามขนาดสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขนาดของโรงเรียนส่งผลต่อการบริหาร การสื่อสาร การมีส่วนร่วม และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี (2565) ศึกษาเรื่อง ศึกษาสมรรถนะการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันตามระดับชั้นที่สอน แต่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อจำแนกตามประสบการณ์การสอนของครู ประสบการณ์ของผู้บริหาร และ ขนาดของโรงเรียน

3. แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปได้ดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ควรมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือหลักในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ครบวงจรและมีประสิทธิภาพ โดยครอบคลุมตั้งแต่การจัดการข้อมูลนักเรียนให้ถูกต้องและเข้าถึงง่าย เพื่อให้สามารถวางแผนและดำเนินการช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม รวมถึงการส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการเก็บ

วิเคราะห์ และติดตามข้อมูลนักเรียน ตลอดจนพัฒนาทักษะดิจิทัลของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัย รัชมัย ภัทรมานิต (2560) ได้ทำวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำจังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนการประสานความร่วมมือกันของคนในชุมชนให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน และการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 สถานศึกษาควรพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของยุคดิจิทัล โดยเน้นความยืดหยุ่นและความหลากหลายของเนื้อหา ส่งเสริมการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศผ่านระบบออนไลน์ และนำข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาและชุมชนมาใช้ประกอบการวางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกับครูอย่างต่อเนื่อง

1.2 สถานศึกษาควรสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม โดยมุ่งออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และควรมีระบบติดตามและประเมินผลการใช้สื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

1.3 สถานศึกษาควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ในการร่วมวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางพัฒนาสถานศึกษา ผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน รวมทั้งปรับปรุงกระบวนการนิเทศภายในและพัฒนาระบบสะท้อนผลการดำเนินงาน เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษารูปแบบหรือแนวทางการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ทั้งในด้านการบริหารสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ และการนิเทศภายใน เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยครั้งนี้ คือ DIGITAL-ACADEMIC SUPPORT MODEL ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาจะเกิดประสิทธิผลได้ เมื่อใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูลสารสนเทศ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เป็นฐานในการพัฒนางานวิชาการ 6 ด้าน อย่างเป็นระบบ อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการจัดการเรียนรู้ และคุณภาพสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยในรูปแบบ DIGITAL-ACADEMIC SUPPORT MODEL

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ:คุรุสภาลาดพร้าว.
- ปิยพันธ์ ศิริรักษ์ และคณะ. (2563). การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์, 7(2), 314–325.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวลำภู. (2567). ข้อมูลสารสนเทศ ปีการศึกษา 2567. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวลำภู.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี. (2565). การศึกษาสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/buajead-ubru/article/view/62105>

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579. พรักหวาน กราฟฟิค.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.